

Hem>Familjefrågor och arv>Skilsmässa och hemskillnad

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [pt](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska. Översättningen till är dock redan färdig.

portugisiska

Swipe to change

Skilsmässa och hemskillnad

Portugal

1 Vilka krav måste vara uppfyllda för att makarna ska kunna få en dom på äktenskapsskillnad?

I Portugal krävs det för skilsmässa antingen en gemensam ansökan om äktenskapsskillnad eller att talan väcks vid domstol.

En gemensam ansökan innebär att makarna är överens om att äktenskapet ska upplösas, om underhåll till den make som behöver det, om hur föräldraansvaret ska utövas för minderåriga barn och vad som ska hända med familjens bostad efter skilsmässan.

En bestridd dom om äktenskapsskillnad kräver att en av makarna lämnar in en ansökan om äktenskapsskillnad till domstol och hävdar att den andra maken brutit mot de äktenskapliga förpliktelseerna på ett så allvarligt sätt att fortsatt samlevnad blivit ohållbar.

2 På vilka grunder kan man få äktenskapsskillnad?

Om makarna gemensamt ansöker om äktenskapsskillnad behöver de inte ange något skäl.

Ytterligare grunder för en bestridd dom om äktenskapsskillnad är:

- Faktisk särlevnad under ett år. Faktisk särlevnad anses föreligga när makarna i ett äktenskap inte längre sammanlever och båda eller en av makarna inte avser att återuppta samlevnaden.
- Om en make fått nedsatt mental förmåga och detta tillstånd har varat i mer än ett år och är så allvarligt att det omöjliggör fortsatt samlevnad.
- Om en make har varit försvunnen utan några livstecken under minst ett år.
- Övriga omständigheter, oavsett det fel som tillskrivs makarna, som gjort att fortsatt samlevnad blivit ohållbar i äktenskapet.

3 Vilka rättsliga konsekvenser får en äktenskapsskillnad när det gäller**3.1 makarnas personliga förhållanden (t.ex. i fråga om efternamn),**

Skilsmässan upplöser äktenskapet och har samma rättsverkningar som ett dödsfall, om inte annat anges i lagen.

De äktenskapliga förpliktelseerna upphör alltså när respektive avgörande vinner laga kraft och inte längre kan överklagas, men bakdateras till den dag talan om makarnas egendomsordning väcktes.

Om parternas faktiska särlevnad har styrkts kan var och en av dem begära att de äktenskapliga förpliktelseerna ska upphöra från och med den dag särlevnaden inleddes enligt avgörandet.

Trots skilsmässan får en make behålla den andres efternamn, om den maken ger sitt tillstånd eller om det beviljas av domstol, utifrån de skäl som angetts. Den före detta maken kan lämna sitt tillstånd genom en handling upprättad av en notarie, en handling utfärdad inför domstol (skriftligt, i förfarandet, via partens avsiktsförklaring) eller en deklaration inför en tjänsteman vid folkbokföringsmyndigheten. Ansökan om domstolens tillstånd att använda den före detta makens efternamn kan handläggas tillsammans med ansökan om äktenskapsskillnaden eller separat. Ansökan kan göras även efter det att skilsmässoansökan beviljats.

3.2 fördelningen av makarnas egendom,

Vid äktenskapsskillnad kan ingen av makarna få mer än de hade fått om äktenskapet hade ingåtts som förmögenhetsgemenskap mellan makar som endast omfattar av makarna under äktenskapet oneröst förvärvat egendom.

Varje make förlorar alla de förmåner som han eller hon har eller kommer att få från den andra maken eller tredje part inom ramen för äktenskapet eller på grund av sitt civilstånd som gift. Detta gäller oavsett om de händelser som ligger till grund för förmånen sker före eller efter giftermålet. Den som betalar ut förmånerna kan ange att förmånerna ska övergå på eventuella barn i äktenskapet.

Äktenskapsskillnadens verkningar på makarnas egendomsordning inleds från det ögonblick domen om äktenskapsskillnad vinner laga kraft och inte längre kan överklagas, men bakdateras till den dagen talan väcktes.

Om parternas faktiska särlevnad har styrkts kan var och en av dem begära att de äktenskapliga förpliktelseerna ska upphöra från och med den dag särlevnaden inleddes enligt avgörandet.

Domstolen kan på ansökan från en make besluta om nyttjanderätten till familjens bostad, oavsett om bostaden är gemensam egendom eller tillhör en av makarna. Domstolen tar vid prövningen hänsyn till respektive makes behov och barnens bästa. För nyttjanderätten gäller bestämmelserna om hyra av bostad, men domstolen får besluta om hyresvillkoren efter att ha samrått med makarna. Den kan också på begäran av ägaren upphäva nyttjanderätten om det är motiverat med hänsyn till ändrade omständigheter. Oavsett om det rör sig om en överenskommelse mellan makarna eller arrangemang som har fastställts genom ett domstolsföreläggande kan alla arrangemang ändras i enlighet med de allmänna villkoren för frivillig behörighet.

3.3 makarnas gemensamma, underåriga barn,

Makarna kan vid äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap avtala om vårdnaden av barnen och om underhåll till barnen och hur det ska betalas. Avtalet ska godkännas av domstol (eller, vid hemskillnad eller äktenskapsskillnad efter gemensam ansökan, av en tjänsteman vid folkbokföringsmyndigheten).

Om föräldrarna inte kan komma överens, fattar domstolen beslut med hänsyn till barnets bästa. Det innebär bland annat att båda föräldrarna ska kunna upprätthålla en nära relation till barnet och att överenskommelser eller beslut som uppmuntrar till många möjligheter för kontakt med båda föräldrarna och delat ansvar mellan dem ska uppmuntras och accepteras. Vårdnaden om ett minderårigt barn kan anförtros vilken som helst av föräldrarna, en utomstående eller en utbildnings- eller vårdinstitution.

För mer information, se faktabladet om föräldraansvar.

3.4 underhållsskyldighet mot den andra maken?

Makarna är underhållsskyldiga gentemot varandra efter äktenskapsskillnad. Rätten till underhåll vid äktenskapsskillnad föreligger oavsett typen av äktenskapsskillnad. Om det är skäligt kan domstolen neka rätten till underhåll.

Vid fastställande av underhållsbeloppet tar domstolen hänsyn till äktenskapets längd och makens bidrag till paret's ekonomi, makarnas ålder och hälsotillstånd, deras yrkesmässiga kvalifikationer och anställningsmöjligheter, hur lång tid de kan ägna åt uppfostran av gemensamma barn, vilka inkomster de har och generellt sett alla omständigheter som inverkar på den underhållsberättigade makens behov och den underhållsskyldige makens betalningsförmåga.

Domstolen ska prioritera underhållsskyldighet gentemot ett barn till den make som är underhållsskyldig framför underhållsskyldighet gentemot den tidigare maken till följd av äktenskapsskillnaden.

Den underhållsberättigade maken har ingen rätt att kräva att få behålla samma levnadsstandard som paret hade som gifta.

För mer information, se faktabladet om underhållsskyldighet.

4 Vad är den praktiska innebörden av hemskillnad?

Hemskillnad innebär inte att äktenskapet upplöses, men makarnas skyldighet att leva tillsammans och bistå varandra upphör utan att rätten till underhåll påverkas.

Hemskillnaden har samma verkningar för makarnas egendomsordning som en upplösning av äktenskapet.

Hemskillnaden upphör om makarna försonas eller äktenskapet upplöses.

5 Vilka krav måste vara uppfyllda för att erhålla hemskillnad?

För hemskillnad, som sker i samförstånd eller inte, gäller i tillämpliga delar samma regler som för äktenskapsskillnad som inte sker i samförstånd.

6 Vad får en hemskillnad för rättsliga följder?

Som förklarades i svaret på fråga 4 innebär hemskillnad att makarnas skyldighet att leva tillsammans och bistå varandra upphör utan att rätten till underhåll påverkas. När det gäller egendomsordningen har hemskillnad samma verkningar som en upplösning av äktenskapet.

För hemskillnad gäller i tillämpliga delar samma regler som för äktenskapsskillnad.

Hemskillnad kan omvandlas till äktenskapsskillnad även om detta inte är ett villkor för äktenskapsskillnad eller ett steg i skilsmässoförhandlingarna.

Om makarna inte har försonats ett år efter det att ett beslut om hemskillnad (oavsett om det är i samförstånd eller inte) har vunnit laga kraft och inte längre kan överklagas, kan var och en av makarna ansöka om att hemskillnaden ska omvandlas till äktenskapsskillnad. Om båda makarna ansöker om detta, behöver inte hela tidsfristen ha löpt ut och ett avgörande meddelas direkt.

Om en av makarna begär att hemskillnaden ska omvandlas till äktenskapsskillnad underrättas den andra maken personligen eller via sitt juridiska ombud att han eller hon har 15 dagar på sig att ge in ett överklagande (som endast får grundas på försoning mellan makarna). Efter att bevis har lagts fram fattar domaren ett beslut om överklagandet inom 15 dagar.

En begäran om omvandling av hemskillnad till äktenskapsskillnad kan även göras på valfri folkbokföringsmyndighet. Begäran, som ska grundas på faktiska och rättsliga omständigheter, ska göras genom att inge en ansökan till folkbokföringsmyndigheten tillsammans med materiella och skriftliga bevis.

Svaranden anmodas att överklaga inom 15 dagar, och att lägga fram materiella och skriftliga bevis.

Om ett överklagande inte inges och det slås fast att de faktiska omständigheter som sökanden har anfört stämmer förklarar folkbokföringsmyndigheten, efter att ha kontrollerat att de rättsliga kraven har fullgjorts, att ansökan har beviljats.

Om ett överklagande inges ska folkbokföringsmyndigheten inom 15 dagar försöka få till stånd en försoning, och kan kräva in juridiska handlingar och de bevis som krävs för att styrka att de rättsliga kraven har uppfyllts.

Om svaranden har ingett ett överklagande och det visar sig omöjligt att komma överens uppmannas parterna att ta ställning och ny bevisning begärs inom åtta dagar. Ärendet hänvisas sedan till den domstol i första instans som är behörig i den domkrets som folkbokföringsmyndigheten tillhör.

Efter att ärendet har hänskjutits till domstol ålägger domaren parterna att lägga fram bevis och fastställer ett datum för förhandlingen.

7 Vad är den praktiska innebörden av annullering av äktenskap?

Annullering av äktenskap innebär att äktenskapet berövas sina rättsverkningar genom att en betydande skada för äktenskapet åberopas.

8 Vilka krav måste vara uppfyllda för att ett äktenskap ska annulleras?

Ett äktenskap kan annulleras om

- det finns hinder (absoluta eller relativa) som gör det ogiltigt,
- samtycke saknas eller inte kan anses vara giltigt på grund av att ett fel begåtts eller på grund av att en eller båda makarna har utsatts för olaga tvång,
- det ingåtts utan vittnen, när detta krävs enligt lagen.

Om någon av följande omständigheter föreligger utgör detta ett absolut hinder för personerna i fråga att ingå äktenskap med varandra:

- En av makarna är yngre än 16 år.
- Kända demensproblem (även under friska perioder), och förbud eller oförmåga att ingå äktenskap på grund av en psykisk störning.
- Ett tidigare äktenskap har inte upplösts. Detta gäller oavsett om vigseln var katolsk eller borgerlig, och även om äktenskapet inte har registrerats i folkbokföringsregistret.

Om någon av följande omständigheter föreligger utgör detta ett relativt hinder för personerna i fråga att ingå äktenskap med varandra:

- Personerna är släkt i rakt upp- eller nedstigande led.
- Personerna är syskon.
- Personerna är släkt i direkt led.
- En av parterna har dömts som gärningsman eller medbrottsling till mord eller mordförsök på den andra partens make.

Äktenskapet kan annulleras på grund av avsaknad av samtycke om

- en av parterna vid tidpunkten för bröllopet på grund av funktionsnedsättning eller av andra skäl inte var medveten om sina handlingar,
- en av parterna vilseleddes i fråga om den andra partens identitet,
- förklaringen om samtycke lämnades under fysiskt tvång,
- samtycket simulerades.

Ett fel som upphäver samtycke är endast relevant för annullering av ett äktenskap om det grundas på grundläggande personliga kvaliteter hos den andra maken och det har styrkts att det kan hållas för troligt att äktenskapet annars inte hade ingåtts.

Äktenskap som ingås under moraliskt tvång kan annulleras om en av parterna på ett allvarligt och olagligt sätt hotas och deras rädsla för att fullborda äktenskapet är berättigad.

Om någon, medvetet och olagligt, tvingar fram en samtyckesförklaring från den andra parten med löfte om att befria dem från oförutsedd skada eller skada orsakad av andra, vilket är likvärdigt med ett olaga hot.

Genom samtyckesförklaringen under vigselakten antas makarna inte bara vilja ingå äktenskap utan det antas även att deras samtycke inte har förvrängts av felaktigheter eller tvång.

9 Vad blir den rättsliga följden av att äktenskapet annulleras?

Annulleringen av ett borgerligt äktenskap som ingåtts i god tro av båda parter träder i kraft i förhållande till dessa och tredje parter när ett beslut om annullering av äktenskapet har vunnit laga kraft och inte längre kan överklagas.

Om endast en make ingick äktenskapet i god tro kan endast den maken hävda de rättigheter som följer av ställningen som gift och anförä dessa gentemot tredje parter, förutsatt att detta bara speglar förhållandet mellan makarna.

Den make som ingår äktenskap med goda ursäkter för att inte känna till den bristfällighet som leder till ogiltigförklaring eller annullering, eller vars samtyckesförklaring har lämnats efter fysiskt eller moraliskt tvång, anses ha ingått äktenskapet i god tro.

De offentliga domstolarna ansvarar bara för att makarna handlat i god tro i juridisk mening. Makarna förutsätts ha handlat i god tro.

När ett äktenskap har förklarats ogiltigt eller annullerats behåller den make som har handlat i god tro rätten till underhåll efter det att beslutet har vunnit laga kraft och inte längre går att överklaga, eller har registrerats.

10 Kan man lösa frågor som har med äktenskapsskillnaden att göra på annat sätt än genom att väcka talan i domstol?

Innan förfarandet om äktenskapsskillnad inleds måste folkbokföringsmyndigheten eller domstolen underrätta makarna om de familjemedlingstjänster som de har tillgång till och syftet med dessa.

Familjerådgivning är en utomrättslig metod att lösa konflikter inom familjer. Metoden går ut på att parterna, genom sitt personliga och direkta deltagande, och med stöd av en medlare försöker nå en överenskommelse.

Användning av denna alternativa tvistlösningsmetod kan lösa konflikter som uppstått till följd av reglering, ändring eller underlåtenhet att uppfylla föräldraansvar, äktenskapsskillnad och hemskillnad, omvandling av hemskillnad till äktenskapsskillnad, försoning mellan makar som ansökt om hemskillnad, tilldelning och ändring av provisoriskt eller slutligt underhåll, vem som tilldelas det gemensamma hemmet, förvägran av rätten att använda den andra makens efternamn och tillåtelse att använda den tidigare makens efternamn.

Familjemedlare är en särskild yrkeskategori som är licensierade av justitieministeriet [*Ministério da Justiça*]. De ansvarar för att anordna oberoende och opartiska möten för att hjälpa parterna att nå en överenskommelse.

En gemensam ansökan om äktenskapsskillnad kan ges in på ett folkbokföringskontor, förutom vid en överenskommelse som ingåtts inom ramen för en talan om äktenskapsskillnad som väckts vid domstol och under förutsättning att den gemensamma ansökan om äktenskapsskillnad åtföljs av en detaljerad förteckning över parets gemensamma egendom, en överenskommelse om vem som ska tilldelas det gemensamma hemmet, en överenskommelse om betalning av underhåll till den make som är i behov av underhåll och ett intyg på det domstolsavgörande som reglerar föräldraansvar eller en överenskommelse om utövandet av föräldraansvar om det finns minderåriga barn, när domstolen inte tidigare har avgjort dessa frågor.

11 I vilken domstol ansöker man om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap? Vilka formaliteter måste följas och vilka handlingar bör bifogas ansökan?

Gemensam ansökan om hemskillnad och äktenskapsskillnad

En gemensam ansökan om hemskillnad och äktenskapsskillnad ges in till folkbokföringsmyndigheten av båda makarna i samförstånd. Ansökan ska åtföljas av följande dokument:

- a) En detaljerad förteckning över gemensam egendom (med angett värde), eller, om makarna väljer att dela denna egendom, ett avtal om delande eller en ansökan om att utarbeta ett sådant avtal.
- b) En bestyrkt kopia av en dom eller avtal om föräldraansvar (om makarna har minderåriga barn), när föräldraansvaret inte tidigare har avgjorts i domstol.
- c) Ett avtal om underhållsbidrag till den behövande maken.
- d) En överenskommelse om nyttjandet av familjens bostad.
- e) Ett eventuellt äktenskapsförord.

Det är underförstått att överenskommelserna gäller både under ärendets handläggning och efter skilsmässan, om inte något annat anges i de handlingar som lagts fram.

Vid gemensam ansökan om hemskillnad eller äktenskapsskillnad ska en ansökan undertecknad av makarna eller deras företrädare lämnas till folkbokföringsmyndigheten. Ansökan ska åtföljas av ovannämnda handlingar och ett utdrag ur äktenskapsregistret som innehåller en kopia av vigselbeviset. När folkbokföringsmyndigheten har mottagit ansökan kallar en tjänsteman makarna till en överläggning, då de måste kontrollera att alla krav är uppfyllda. Vid överläggningen informeras makarna om möjligheterna till medling i familje frågor. Om makarna fortfarande vill skiljas går man igenom de olika överenskommelser som ingåtts och makarna uppmanas att ändra överenskommelserna om de inte tillvaratar en av makarnas eller barnens intressen. I detta syfte kan juridiska handlingar upprättas och bevisupptagning ske. Om de lagstadgade kraven uppfylls och ovannämnda förfaranden har följts ska tjänstemannen bevilja ansökan.

Om ett avtal om föräldraansvar för minderåriga barn har bifogats, hänvisas ärendet till allmänna åklagarmyndigheten vid domstolen i första instans på den ort där folkbokföringsmyndigheten är belägen. Åklagarmyndigheten ska yttra sig om avtalet inom 30 dagar.

Om den allmänna åklagarmyndigheten anser att avtalet inte tillvaratar barnens intressen, kan makarna antingen ändra avtalet så som krävs eller lämna in ett nytt. Om ett nytt avtal lämnas in, ska allmänna åklagarmyndigheten göra en ny granskning av detta. Om åklagarmyndigheten anser att det ändrade eller nya avtalet tillvaratar barnens intressen, eller om makarna har ändrat avtalet i enlighet med åklagarmyndighetens önskemål, beviljas äktenskapsskillnad.

Om makarna inte accepterar de ändringar som allmänna åklagarmyndigheten föreslagit och står fast vid sitt beslut att skiljas, och/eller de avtal som lämnats in inte i tillräcklig utsträckning tillvaratar en av makarnas intressen, beviljas inte äktenskapsskillnad och ärendet överlämnas till domstolen i första instans på den ort där folkbokföringsmyndigheten är belägen.

Efter att ha övertagit målet bedömer domaren de avtal som makarna har lämnat in och uppmanar makarna att ändra avtalen om de inte tillvaratar deras eller barnens intressen.

Domaren avgör sedan vilka verkningar äktenskapsskillnaden kommer att få i de frågor som makarna inte har ändrat. Om ett av avtalen inte i tillräcklig utsträckning tillvaratar en av makarnas intressen får de av detta skäl, och för att bedöma de föreslagna avtalen, kräva att rättsliga handlingar upprättas och begärd bevisupptagning genomförs. När domaren fastställer vilka verkningar äktenskapsskillnaden kommer att få ska domaren inte bara främja utan även ta hänsyn till makarnas avtal.

Den gemensamma ansökan om äktenskapsskillnad beviljas därefter och registreras i lämpligt register.

Gemensam ansökan om hemskillnad eller äktenskapsskillnad ska lämnas in till domstolen, om inte parterna bifogat något av ovannämnda avtal till ansökan. I så fall ska ansökan om äktenskapsskillnad lämnas in till domstol. När ansökan väl har inkommit bedömer domaren de avtal som makarna har lämnat in och uppmanar makarna att ändra avtalen om de inte tillvaratar makarnas eller barnens intressen. Domaren fastställer vilka verkningar äktenskapsskillnaden kommer att få i de frågor där makarna ännu inte har kommit överens och kan, av detta skäl och för att bedöma de avtal som lämnats in, kräva att rättsliga handlingar upprättas och begärd bevisupptagning genomförs. När domaren fastställer vilka verkningar äktenskapsskillnaden kommer att få ska domaren inte bara uppmantra utan även ta hänsyn till makarnas avtal. Den gemensamma ansökan om äktenskapsskillnad beviljas därefter och registreras i lämpligt register.

Talan vid domstol om hemskillnad eller äktenskapsskillnad

En talan vid domstol om hemskillnad eller äktenskapsskillnad ska väckas vid familjerättsdomstolen på hemorten eller, om det inte finns någon familjerättsdomstol på orten, till behörig distriktsdomstol. Behörigheten avgörs av var den make som ansöker om skilsmässa bor eller har sin hemvist. För hemskillnad gäller för i tillämpliga delar samma regler som för äktenskapsskillnad.

Hemskillnaden upphör om makarna försonas eller äktenskapet upplöses.

Var och en av makarna kan väcka talan om äktenskapsskillnad grundat på faktisk särlevnad i ett år, en förändring av den andra makens mentala förmåga som varat under minst ett år och som är av så allvarlig art att det har gjort fortsatt samlevnad omöjlig, om en make har varit försvunnen utan några livstecken under minst ett år och andra omständigheter som, oavsett vems fel det är, har gjort fortsatt samlevnad omöjlig.

Den make som är utan skuld till skilsmässan har rätt att begära gottgörelse för den skada som åsamkats av den andra maken i enlighet med de allmänna skadeståndsvillkoren och i vanliga domstolar.

Den make som ansökt om äktenskapsskillnad på grund av den andra makens förändrade mentala förmåga ska gottgöra den ideella skada som åsamkas den andra maken genom upplösningen av äktenskapet. Skadeståndskravet måste avgöras under skilsmässoprocessen.

Om skälen till äktenskapsskillnad är en förändring av den andra makens mentala förmåga som varat under minst ett år och som är av så allvarlig art att det har gjort fortsatt samlevnad omöjlig, och om en make har varit försvunnen utan några livstecken under minst ett år, kan ansökan om äktenskapsskillnad bara göras av den make som åberopar förändrad mental förmåga eller att den andra maken är försvunnen.

När en make som kan ansöka om äktenskapsskillnad har förbjudits att göra detta kan talan väckas av dennes juridiska ombud, med familjens tillstånd. När det juridiska ombudet är den andra maken kan talan väckas, för den persons räkning som har rätt att agera, av någon av dennes släktingar i rakt upp- eller nedstigande led eller i sidolinjen intill tredje led förutsatt att även detta görs med familjens tillstånd.

Rätten till äktenskapsskillnad överförs inte vid dödsfall, men rättsinnehavarens släktingar får fullfölja talan för dödsboets räkning om sökanden dör under skilsmässoförhandlingarna. På samma sätt får talan fullföljas mot svarandens arvingar.

Om den ingivna talan kan fullföljas bestämmer domstolen ett datum för ett sammanträde där den försöker få till stånd en förlikning. Både sökanden och svaranden kallas för att delta personligen.

Om förlikningen misslyckas försöker domstolen få makarna att lämna in en gemensam ansökan om äktenskapsskillnad. Om makarna går med på detta, eller om makarna under något skede av processen har valt att lämna in en gemensam ansökan om äktenskapsskillnad följs, i tillämpliga delar, det förfarande som gäller för den typen av äktenskapsskillnad.

Om domaren inte lyckas få makarna att lämna in en gemensam ansökan om äktenskapsskillnad eller hemskillnad försöker denne få makarna att enas om underhåll och hur föräldraansvaret ska utövas. Vid behov försöker domaren även i förekommande fall få makarna att enas om vem som ska tilldelas det gemensamma hemmet under tiden processen pågår.

I ett försök att försonas eller vid någon annan tidpunkt under förhandlingarna kan parterna enas om att lämna in en gemensam ansökan om äktenskapsskillnad eller hemskillnad, förutsatt att alla nödvändiga villkor är uppfyllda.

Om en part inte samtycker eller om förlikning visar sig omöjlig ålägger domaren svaranden att inom 30 dagar inkomma med svaromål. Samtidigt tillställs svaranden en kopia av den ursprungliga talan.

Om det inte är känt var svaranden befinner sig och ingen av alla processrättsliga åtgärder som har vidtagits för att hitta svaranden har varit framgångsrik, förfaller det datum som sattes för förlikningssammanträdet och svaranden anmodas genom en offentlig kungörelse att inkomma med svaromål.

Efter att fristen för att inkomma med svaromål har löpt ut sker processen enligt det vanliga förfarandet. Under det förfarandet anges föremålet för tvisten och de grunder som anförts. Slutförhandling sker och bevis läggs fram. Efter slutförhandlingen avslutas målet och hänskjuts till domaren, som meddelar ett avgörande inom 30 dagar.

Ansökan om hemskillnad kan göras i ett genkärsmål även om sökanden har ansökt om äktenskapsskillnad. Om sökanden har ansökt om hemskillnad kan svaranden också begära skilsmässa genom att inge ett genkärsmål. I sådana fall ska äktenskapsskillnad beviljas om ansökan i talan och genkärsmålet beviljas.

Annullering av äktenskap

Annullering av äktenskap får inte åberopas på några villkor, varken rättsliga eller ickerättsliga, förrän annulleringen har erkänts i en dom i en talan som väckts i just detta syfte.

Talan väcks vid familje- och ungdomsrättsdomstolen genom att en stämmingsansökan inges. I denna anges parterna, relevanta fakta och de yrkanden som görs.

Rätten att väcka en sådan talan varierar beroende på vad talan grundas på (*se svaret på fråga 8*).

Makarna eller någon av deras släktingar i rakt upp- eller nedstigande led och på sidolinjen intill fjärde led, makarnas arvingar och adoptivföräldrar och allmänna åklagarmyndigheten har rätt att väcka eller fullfölja en talan om annullering på grund av hinder som gör äktenskapet ogiltigt. Om äktenskapet har ingåtts av en minderårig, av en person som är omyndigförklarad eller vars förmåga är inskränkt på grund av psykisk sjukdom kan dessutom förmyndare eller god man väcka eller fullfölja talan om annullering. Vid tvegitte får talan även väckas eller fullföljas av den första maken till bigamisten.

Talan om annullering av ofrivilliga äktenskap kan väckas av makarna eller av någon som tillfogats skada genom giftermålet. I övriga fall där äktenskap har ingåtts utan samtycke kan talan om annullering endast väckas av den make som inte lämnade sitt samtycke. Talan kan dock fullföljas av hans eller hennes släktingar, ingifta släktingar i rakt upp- eller nedstigande led, arvingar eller adoptivföräldrar, om maken avlider innan målet har avgjorts.

Om annulleringen grundar sig på att äktenskapet har ingåtts under villfarelse eller tvång kan endast den make som varit i villfarelse eller utsatts för tvång väcka talan. Talan kan dock fullföljas av hans eller hennes släktingar, ingifta släktingar i rakt upp- eller nedstigande led, arvingar eller adoptivföräldrar, om maken avlider innan målet har avgjorts.

Om annulleringen grundar sig på avsaknad av vittnen kan endast allmänna åklagarmyndigheten väcka talan.

Talan om annullering på grund av hinder som gör äktenskapet ogiltigt ska väckas i följande fall:

a) Om annulleringsgrunden är att en make varit minderårig, omyndigförklarad eller haft inskränkt förmåga på grund av psykisk sjukdom eller känd sinnessjukdom och denna make själv tar initiativet till annulleringen. I så fall ska talan väckas inom sex månader efter det att myndighetsålder uppnåtts eller omyndigförklaringen eller den bristande förmågan eller sinnessjukdomen upphört. Om en annan person tar initiativ till annulleringen ska talan väckas inom tre år efter det att äktenskapet ingicks, men kan inte väckas efter det att myndighetsålder uppnåtts eller omyndigförklaringen eller den bristande förmågan eller sinnessjukdomen upphört.

b) Om annulleringsgrunden är att ena maken dömts för mord eller mordförsök på den andra makens tidigare make. I så fall ska talan väckas inom tre år efter det att äktenskapet ingicks.

c) Vid andra annulleringsgrunder ska talan väckas inom sex månader efter det att äktenskapet upplöstes.

Endast allmänna åklagarmyndigheten kan väcka talan under pågående äktenskap.

Talan om annullering på grund av tvegitte får inte väckas eller fullföljas om det pågår en process om att annullera bigamistens första äktenskap.

Om annulleringsgrunden är bristande samtycke från den ena eller båda makarna ska talan väckas inom tre år efter det att äktenskapet ingicks eller, om käranden inte kände till äktenskapet, inom sex månader från det att han eller hon fick kännedom om det.

Om annulleringsgrunden är villfarelse eller tvång ska talan väckas inom sex månader efter det att villfarelsen eller tvånget upphörde.

Om annulleringsgrunden är avsaknad av vittnen ska talan väckas inom ett år efter det att äktenskapet ingicks.

Stämningsansökan ska åtföljas av vigselbeviset och eventuellt en födelseattest (om det är åldern som ligger till grund för talan).

Efter det att fristen för att gå i svaromål har löpt ut tillämpas det ovannämnda vanliga förfarandet.

Annulleringen anses upphävd och äktenskapet giltigt från det ögonblick det ingicks om någon av följande händelser äger rum innan annulleringsdomen har vunnit laga kraft och inte längre kan överklagas.

a) Om ett barn som inte hade uppnått den ålder som krävs för giftermål när äktenskapet ingicks bekräftar sitt äktenskap inför en tjänsteman på folkbokföringsmyndigheten och två vittnen efter det att barnet har blivit myndigt.

b) Om en person som har omyndigförklarats eller har bristande förmåga på grund av en psykisk störning bekräftar sitt äktenskap, i enlighet med villkoren ovan, efter att deras funktionsnedsättning eller omyndigförklaring har upphört eller, vid sinnessjukdom, efter det att domstol har undersökt dennes psykiska hälsa.

c) Om en bigamists första äktenskap förklaras ogiltigt eller annulleras.

d) Om bristen på vittnen beror på omständigheter som kan rättfärdigas, t.ex. omständigheter som erkänns av folkbokföringsmyndigheten, förutsatt att det inte råder något tvivel om att äktenskapet har ingåtts.

12 Kan man få rättshjälp för att täcka kostnaderna i målet?

Ja, det portugisiska systemet för rättshjälp omfattar alla domstolar och alla slags ärenden.

För ytterligare information, se faktabladet om rättshjälp.

13 Kan en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap överklagas?

Ja, domar i dessa typer av mål kan alltid överklagas.

14 Hur ska man göra för att få en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats i en annan medlemsstat erkänd i [medlemsstat]?

En dom i äktenskapsmål som har meddelats i en annan EU-medlemsstat (med undantag av Danmark) ska erkännas i medlemsstaterna i enlighet med rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003.

Om domen har meddelats i Danmark ska ett särskilt förfarande för omprövning av utländska avgöranden användas.

Handläggningen går till så att en ansökan lämnas in tillsammans med domen som ska omprövas och ansökan delges motparten. Motparten har därefter 15 dagar på sig att gå i svaromål. Sökanden delges svaromålet och har därefter 10 dagar på sig att i sin tur besvara detta. Efter att denna utväxling av handlingar har skett och övriga åtgärder vidtagits som domstolen anser nödvändiga har parterna och åklagarmyndigheten 15 dagar på sig att gå igenom handlingarna och yttra sig.

För att domen ska erkännas krävs följande:

a) Det får inte föreligga några tvivel om att domen är äkta eller hur den ska tolkas.

b) Domen ska ha vunnit laga kraft enligt lagen i det land där den meddelades.

c) Den utländska domstolens behörighet får inte ha grundats på missbruk av rättsreglerna eller inkräkta på de portugisiska domstolarnas exklusiva behörighet.

d) Rättegång om samma sak mellan samma parter får inte pågå eller ha avgjorts av portugisiska domstolar, om inte den utländska domstolen började pröva saken först.

e) Svaranden ska ha delgetts på rätt sätt enligt lagen i det land där ursprungsdomstolen är belägen och möjligheten att gå i svaromål och rätten till en rättvis rättegång måste ha respekterats.

f) Domen får inte vara uppenbart oförenlig med grunderna för den portugisiska internationella rättsordningen.

15 Till vilken domstol ska man vända sig för att begära omprövning av ett beslut att i [medlemsstat] erkänna en dom på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats i en annan medlemsstat? Hur handläggs sådana mål?

Ansökan om erkännande i Portugal av en dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som meddelats av en domstol i en annan EU-medlemsstat (med undantag av Danmark) ska lämnas till familjerättsdomstolen. Vilken domstol som är behörig avgörs enligt lagen i den medlemsstat där ansökan om erkännande sker.

16 Vilket lands lag tillämpas i ett mål om äktenskapsskillnad mellan makar som inte har hemvist i [medlemsstat] eller har olika medborgarskap?

Enligt de nationella lagvalsreglerna tillämpas på äktenskapsskillnad och hemskillnad lagen i det land där båda makarna är medborgare. Om de är medborgare i olika länder, tillämpas lagen i det land där de har sin hemvist eller, om de har sin hemvist i olika länder, lagen i det land till vilket familjen har den närmaste anknytningen.

Om den tillämpliga lagen ändras under äktenskapet, kan dock endast omständigheter som är relevanta vid tidpunkten för hemskillnaden eller äktenskapsskillnaden läggas till grund för denna.

Ytterligare information

Ytterligare information finns på följande webbplatser:

[Justitieministeriet](#)

[Generaldirektoratet för rättspolitiska frågor](#)

[Generaldirektoratet för rättsväsendet](#)

[Generaldirektoratet för social rehabilitering](#)

[Institutet för registrerings- och notariesfrågor, I. P.](#)

[Kontoret för alternativ tvistlösning](#)

[Högsta domstolen](#)

[Appellationsdomstolen i Coimbra](#)

[Appellationsdomstolen i Évora](#)

[Appellationsdomstolen i Lissabon](#)

[Appellationsdomstolen i Porto](#)

[Appellationsdomstolen i Guimarães](#)

[Officiella tidningen](#)

[Databasen för rättsliga dokument](#)

Senaste uppdatering: 30/04/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.